Vår kontakt
Ulrika Dolietis, Vd
Håll Nollan

Arbetsmiljöstandard:

Arbete på höjd

Omfattning/Syfte

Standarden omfattar arbete där det finns risk att falla till lägre nivå, t.ex. arbete på tak, arbete intill kanter eller öppningar, arbete på stegar och bockar, arbete på mobil arbetsplattform och ställningar, samt arbete där det finns risk att träffas av fallande föremål.

Syftet med arbetsmiljöstandarden är att förtydliga vad Håll Nollans medlemsorganisationer behöver implementera, vilket ska leda till att vi tillsammans höjer lägstanivån.

Planering

I första hand ska produktionen planeras och projekteras för att undvika arbete på höjd.

När arbete behöver utföras på höjd ska valet av skyddsåtgärder utgå från följande prioritering:

1. Arbete på höjd ska i första hand utföras med ***kollektiv fallförhindrande*** utrustning, exempelvis skyddsräcken.
2. I andra hand ska ***kollektiv fallskyddsutrustning*** användas, exempelvis fallskyddsnät.
3. I sista hand används ***personlig fallskyddsutrustning***; om det är möjligt fallförhindrande, annars falldämpande helkroppssele med falldämparlina/fallskyddsblock.

När en person behöver arbeta på höjd, stående på en arbetsutrustning (lift, hantverkarställning, stege eller arbetsbock) så väljs den arbetsutrustning som lämpar sig bäst utifrån det arbete som ska genomföras. I de fall arbetsbock, trappstege eller arbetsplattform väljs så ska dessa uppfylla kraven för Bra arbetsmiljöval, se Håll Nollans arbetsmiljöguide Stegar och bockar.

Vid planering av arbete på höjd ska följande beaktas:

- För arbetsmoment som sker på höjd genomförs riskbedömning/arbetsberedning av arbetsgivaren, som Bas-U beaktar inför att ge klartecken att starta arbetet.
- Vid arbete med personlig fallskyddsutrustning (sele) ska val av block och lina beaktas utifrån situation samt förankring ske med rätt hållfasthet enligt tillverkarens anvisningar.

- En dokumenterad räddningsplan, som beskriver hur en person som fallit i sin utrustning ska räddas, ska finnas upprättad och involverade ska informeras.
- Det ska finnas rutiner för att säkerställa att mobila arbetsplattformar (liftar) och ställningar byggs, underhålls och används på rätt sätt av medarbetarna. Nödsänkning av liftar ska planeras.
- Skyddstäckning av hål och öppningar ska ha erforderlig hållfasthet. De ska utföras på ett säkert sätt, märkas på ett enhetligt sätt samt säkras så att de inte går att avlägsna oavsiktligt.
- Skydd för att förhindra fallande föremål planeras, exempelvis verktygssäkring eller skyddsnät. *Där det inte går att förhindra fallande föremål behöver riskområdet spärras av, t.ex. genom avspärrning vid ställningsmontage.*

Kompetens/Dokumentation

- Arbetsgivaren ansvarar för att:
    - Användare av personlig fallskyddsutrustning har teoretisk och praktisk utbildning i arbete på höjd och på sin personliga fallskyddsutrustning.
    - Deras medarbetare som medverkar i planering och/eller utförande av arbete på höjd har erforderlig kompetens och att dokumentation av kompetenser finns tillgängliga på arbetsplatsen.
    - Mobila arbetsplattformar som deras medarbetare använder är besiktigade och att besiktningsintyg finns tillgängliga på arbetsplatsen.
- Bas-U ska tillse att:
    - Det finns en dokumenterad kontroll vid övertagande av ställning efter avslutat montage (vid uppförande eller ombyggnation) innan någon ges möjlighet att beträda ställningen.
    - Fortlöpande kontroll av ställning genomförs.
    - Handlingar för ställningar finns tillgängliga på arbetsplatsen.
    - Besiktningsintyg för mobila arbetsplattformar finns tillgängliga på arbetsplatsen.

Referenser

Arbetsmiljöstandard Riskbedömning av arbetsmoment samt arbetsberedning
Arbetsmiljöguide Stegar och bockar
Arbetsmiljöguide Skyddstäckning av hål och öppningar
Arbetsmiljöguide Arbete med personlig fallskyddsutrustning

Revideringshistorik

Revidering	Avsnitt	Datum
Arbetsmiljöstandard upprättad		2019-04-02
Översyn av innehållet, ny grafisk profil	Hela dokumentet	2026-10-23